

HUMANITNÍ PŘEDMĚTY

НИЙГМИЙН УХААНЫ ХИЧЭЭЛҮҮД

A

abdikace өндөр цол хэргэм, албан тушаалаас татгалзах, огцрох хүсэлтээ гаргах

absolutismus абсолютизм, хэмжээгүй эрхт хаант засаглал

osvícený absolutismus боловсронгуй абсолютизм (феодалын хэмжээгүй эрхт хаант засаглалын үед хөрөнгөт нийгмийн суурийг зөвшөөрч дэмжиж эхэлсэн үе)

adolescence насанд хүрэх, насанд хүрэх үе

adopce (osvojení) дасаж зохицох, хүүхэд үрчлэх

advokát өмгөөлөгч, хуулийн зөвлөлгөө өгөгч

agresivita түрэмгий чанар

akcie хувьцаа

aktivní odpočinek идэвхитэй амралт

alchymie алхими, эртний хими

aliance альянс, нэгдэл, холбоо

alcoholismus алкоголизм, архидалт

antika эртний дэлхийн соёл

antikoncepce жирэмслэлтийн эсрэг хэрэгсэл

bariérová antikoncepce механик хязгаарлалтын аргаар жирэмслэлтээс сэргийлэх

hormonální antikoncepce гормоны аргаар жирэмслэлтийг хязгаарлах

přirozená antikoncepce байгалийн аргаар жирэмслэлтийг хязгаарлах

arcibiskupství архиепископ, католик шашны сүмийн удирдлага

arcibiskup католик шашны сүмийн хамба

aréna тайз

archeologie археолог, эртний соёлын үлдвэрийг судлах ухаан

archeolog археологч

archeologická kultura археологийн соёл

archeologický výzkum археологийн судалгаа

architektura архитектур, уран барилга

archiv архив

aristokracie аристократ, үе дамжсан сурвалжтан, үе дамжсан сурвалжитнуудын засаглал

arkáda архитектурын төрөл - ижил хэсэг хэлбэрт арк, багануудаас бүрдэх барилга, компьютер тоглоомын төрөл

armáda арми, зэвсэгт хүчин

ateismus атеизм, шашингүйн онол

atentát бусдын амь насанд халдахыг оролдох, гэмт үйлдэл

atomová puma атомын бөмбөг

atrium атриум - эртний грек дахь дээвэргүй, дөрвөлжин хэлбэрт барилга байгууламж

autonomie автоном, өөртөө засах орон

autorita нэр төр

azbuka цагаан толгой, үсэглэл

báje домог, үлгэр

banka банк

barbaři, barbarské kmeny барбарууд, эртний дайнч омог

barikáda барикад, хотын тулалдаан, мөргөлдөөний үеийн гудамжны хаалт, хамгаалалт

B

baroko Барокко – европын соёлын үе, XVI-XVII зуунд Италид үүссэн. Чөлөөт, соёлжсон урлаг соёлыг эрхэмлэсэн

batole жижиг хүүхэд, мөлхөө хүүхэд

bavlna хөвөн, даавуу

bazilika базилик –уран барилгын төрөл, тэгс бус тоотой баганаар хүрээлэгдсэн зөв хэлбэрт барилга

bible Библи

biskupství каталог шашны сүмийн хамрах газар, орон

biskup католик шашны ламын хэргэм

bitva байлдаан, тулалдаан

blokáda бүслэлт

boj байлдаан

národněosvobozencký boj

үндэсний эрх чөлөөний тэмцэл

třídni boj ангийн тэмцэл

bronz хүрэл

bůh бурхан

burza бирж, хөрөнгийн бирж

buržoazie хөрөнгөтөн

C

cech цех, ажлын хэсэг

centralizace төвлөрөл

centralizovaný stát төвлөрсөн захиргаатай улс

centrální plánování төвлөрсөн төлөвлөгөө

cenzura хяналт, хэвлэлийн хяналт

cestovní ruch аялал, жуулчлал

cín цагаан тугалга

církev сүм, хийд

církev evangelická протестант шашны сүм

církev katolická католик шашны сүм

církevní hodnostář сүмийн хамба

císařství эзэнт гүрэн

císař эзэн хаан

city мэдрэмж, сэтгэгдэл

civilizace соёлжилт, хөгжил

člověk dnešního typu өнөө үеийн хүн (хүний хөгжлийн үе-homo sapiens)

člověk rozumný ухаант хүн (хүний хөгжлийн үе-homo sapiens)

člověk vzpřímený цэх алхдаг хүн (хүний хөгжлийн үе- homo-erectus)

člověk zručný багаж зэвсгээ хийдэг хүн (хүний хөгжлийн үе- homo-habilis)

Č

daně татвар

defenestrace „цонхоор шидэх“ (энэхүү хэллэг нь Чехээс гаралтай. Буруутай гэж үзсэн захиргааны хүмүүсээ цонхоор шидэж хөнөөдөг байсантай холбоотой үүсжээ. Орчин үед албан тушаалаас өршөөлгүйгээр зайлуулах гэсэн утгаар хэрэглэгдэх болсон)

děkabristé декабрист (1825 онд Оросын сэхээтнүүд хааны эсрэг бослого гарган, бүтэлгүй болсон тул бүгд цөллөгт хөөгдсөн. Энэ бослогод оролцсон хүмүүсийг декабрист гэж нэрлэх болсон)

dekret гэрээ, хэлэлцээр, хууль

dělba práce хөдөлмөрийн хуваарилалт

demarkační linie демаркацийн шугам (дайтж байгаа улс, хүчнүүд дайнаа зогсоож, харилцан хил тогтоосон шугам)

demise огцролт

demokracie ардчилал

demonstrace жагсаал, цуглаан

denár динар –дундад зууны мөнгөн зоос

despocie хязгааргүй эрх, дархтай засаглал

diktatura диктатур, дарангуйлал

diktatura proletariátu

пролетарийн диктатур, үгээгүйчүүдийн дарангуйлал

diktátor дарангуйлагч

D

diskriminace ад үзэх, ялгаварлан гадуурхах
divadlo театр
doba bronzová хүрэл (хүрэл зэвсэг)-ийн үе
doba kamenná mladší (neolit) чулуун зэвсгийн сүүл үе (Neolithic)
doba kamenná střední (mesolit) чулуун зэвсгийн дунд үе (Mesolithic)
doba kamenná starší (paleolit) чулуун зэвсгийн эхэн үе (Palaeolithic)
doba ledová мөсжилтийн үе
doba železná төмөр (төмөр зэвсэг)-ийн үе
dokument баримт бичиг
dominát доминат –эртний Ромд манай эриний III-Ү дугаар зуунд байсан удирдах ёсон
domov төрөлх гэр, эх орон
dorozumívání, komunikace ойлголцол, харьцаа, хүмүүсийн хоорондын харилцаа
dospělost насанд хүрэх
dospívání (puberta) насанд хүрэх үе, шилжилтийн нас
dovednost дадлага, туршлага
dovolená амралт, ээлжийн амралт
droga эм, хар тамхиний бэлдмэл
dynastie сурвалжит удам, угсаа

E

emigrace хүмүүсийн нүүдэл, шилжилт (улс хоорондын)
empír, empírový sloh ампир (XIX зууны эхэн үеийн уран барилга, соёлын хэлбэр)
epidemie халдварт өвчин
epocha үе (цаг хугацааны)
erb сүлд, таних тэмдэг
etnikum (etnická skupina) ястан, үндэстэн
exil хөөн гаргах, цөлөх
expanze өргөжилт

F

fakulta факультет
faraon фараон (эртний египтийн эзэн хаан)
farář сүмийн лам

federace холбоо, холбооны улс
feudál феодал
filozofie философ, гүн ухаан
freska фреско –хана, таазан дээр зурсан уран зураг
fronta (válečná) юмны өмнө талаас харсан байдал, дайны үед дайтагч 2 талын дундах газар

galerie галлерей
genocida геноцид, хавчин хяхах, бөөнөөр хэлмэгдүүлэх бодлого
gestapo (státní tajná policie) гестапо (нацист Германы цагдаагийн газар)
gilotina төмөр таслагч багаж (дээр үед цаазаар авах хүний толгой авдаг хэрэгсэл)
gladiátor гладиатор (эртний Ромын амиа золиослон байлдах урлаг үзүүлэгч)
globální problémy глобал проблем (дэлхий нийтийн өмнө тулгамдсан асуудал)
globální problémy ekologické дэлхий нийтийн өмнө тулгамдсан экологийн асуудал
globální problémy společenské дэлхий нийтийн өмнө тулгамдсан нийгмийн асуудал
gotika, gotický sloh готик –дундад зууны үеийн урлаг соёлын хөгжлийн чиглэл
pozdní gotika сүүл үеийн готик
groš задгай мөнгө, зоос (дээр үеийн)

G

H

hazardní hra бооцоот тоглоом
hedvábí торго
helenismus (helenistická kultura) Хэллинизм (МЭӨ үед газар дундадын тэнгисийн эргээр грек, египтийн соёлын нөлөөгөөр үүссэн соёл, хэвшил)
historie түүх
historik түүхч

hmotné prameny материалын эх сурвалж
hormony гормон, даавар
hospodářská krize эдийн засгийн хямрал
hospodářství эдийн засаг, аж ахуй хөтлөх ухаан
hrabství гүн (граф)-ийн эзэмшил нутаг
hrabě гүн (хэргэм зэрэг)
hrací automat тоглоомын машин, тоглоомын автомат
hrad цайз, хэрэмт хот
hradby хэрмийн хана
hradiště хэрэмт хот, хэрмээр хүрээлэгдсэн суурин
hrnčířský kruh ваарчины ваар хийдэг дугуй суурь
hrnčířství ваар хийдэг газар
hrob булш
hrobka шарил хадгалсан сүм, оршуулгын газар
hromadné sdělovací prostředky бүх нийтийн боловсролын систем, орчин
hudba хөгжим
humanismus хүмүүнлэг үзэл, хүнийг дээдэлсэн үзэл
husitství Гусын үзэл, хөдөлгөөн (Ян Гус нь 1371-1415 онд амьдарч байсан Чехийн лам, судлаач. Тэр үеийн шашны номлолтой зөрүүтэй үзлийг номлосныхоо төлөө цаазлагдсан)
hygiena ариун цэвэр, эрүүл мэнд
duševní hygiena сэтгэл санааны ариун цэвэр, эрүүл мэнд
intimní hygiena бэлгийн ариун цэвэр, эрүүл мэнд
osobní hygiena хувийн ариун цэвэр, эрүүл мэнд

Ch

charakter зан чанар, төлөв байдал
chov dobytka мал аж ахуй
chování хүмүүжил, биеэ авч явах байдал
chrám сүм, хийд

I

ideologie үзэл суртал
ikona бурханы зураг, бурхан тахил
illegalita нууц, хууль бус байдал
impérium эзэнт гүрэн, агуу улс
impresionismus импрессионизм (XIX зууны үед Францаас гаралтай урлагийн чиглэл)
industrializace аж үйлдвэржилт
integrační proces интеграцийн (хоршин нэгдэх) үйл явц
intelligence сэхээтэн
intervence интервенц (нэг улсын тусгаар тогтнол, эдийн засагт гадаадаас хөндлөнгөөс оролцох үйлдэл), мөнгөний ханшийг барихын тулд төв банкнаас их хэмжээний валют оруулах, гаргах үйлдэл
islám лалын шашин

jakobín Якобчууд (XVIII зууны эцэст Францид төр барьсан бүлэглэл. Нийгэмд нилээд өөрчлөлт хийсэн ба үүний тул баривчилгаа, устгалыг их явуулсан)
jantar хув
jezuitský řád иезутын бүлэг

J

kalendář хуанли
kalich аяга
kancléř канцлер (европын зарим улсын засгийн газрын тэргүүн)
kaple бунхан, жижиг сүм
kapitulace бууж өгөх (дайн байлдаанд)
kardinál кардинал (сүмийн албан тушаал)
kasta зиндаа, зиндаа адил бүлэг хүмүүс
katedrála католик шашны сүм
kázání номлол
kázeň сахилга бат
Keltové Келт (Эрт үед европын нутагт амьдарч байсан омог)
keramická nádoba керамик сав, суулга

K

klasicismus классицизм (XVIII-XIX зууны үеийн урлаг, соёлын урсгал)
klášter сүм, хийд
klenba хүнхэр, хотгор
kmen омог, овог, аймаг
kmenový svaz овгийн холбоо
kněz лам
knihovna номын сан
knihotisk номын хэвлэл, ном хэвлэх
knížectví вант улс, вангийн эзэмшил
kníže ван, хан хүү
koalice коалиц, холбоо, эвсэл
protihitlerovská koalice Гитлерийн эсрэг холбоо
vládní koalice засгийн газрын эвсэл
kočovník нүүдэлчин
kojenec хөхүүл хүүхэд
kojenecký ústav нярай хүүхдийн эрүүл мэндийн төв, эмнэлэг
kolaborant улс орноосоо урвах
kolektivizace zemědělství хөдөө аж ахуйг нэгдэлжүүлэх
kolonát колонат (Ромын үеийн хувийн фарм)
kolon колоний газар эзэмшигч
kolonialismus колончлол
koloniální říše колончлогдогч гүрэн
kolonie колоний нутаг
kolonizace колончлол
komedie хошин жүжиг
kompas луужин
komunismus коммунизм
koncil сүмийн шовгор барилга
konference бага хурал
konfiskace хөрөнгө хураах
konflikt зөрчил, маргаан
mezigenerační konflikt олон үеийн зөрчил, маргаан
kongres конгрес
konkurence өрсөлдөөн
konšel зөвлөх, иргэдийн хурлын гишүүн
konzervativismus консерватизм - хуучныг баримтлагч үзэл
konzul консул
kopule бөмбөгөр орой (барилгын)

korán коран (лалын шашны сургаалийн ном)
korunovace хаанд өргөмжлөх ёслол
korunovační klenoty хааны титэм болон бусад үнэт зүйлс
kosmetická péče гоо сайхны арчилгаа
kostel сүм
kovářství дархны газар
kozáci казакууд (зүүн украин, оросын Дон мөрөн орчимд нутагладаг ард түмэн)
království хаант (вант) улс
král хаан
královská koruna хааны титэм
královský dvůr хааны ордон
kriminalita эрүүгийн байдал, гэмт хэргийн байдал
krizové centrum онц байдлын төв
kronika түүхийн он дарааллын бичлэг, товчоо
křesťanství христосын шашин
křest загалмайлах
křesťan христийн шашинтан
křížová výprava христийн аялал (X зуунаас эхлэн христийн шашинт цэрэг, хүмүүс хэд хэдэн удаа христийн аялал хийж замд тааралдсан бусад шашинтнуудтай байлдах, шашиндаа элсүүлэх үйлдэл хийж байсан)
křížák загалмай баригч
kubismus кубизм (дүрслэх урлаг дахь авангард чиглэл)
kult соёл иргэншил
kult osobnosti хувийн соёл, иргэншил
kultura соёл
duchovní kultura оюуны соёл
hmotná kultura материаллаг соёл
masová kultura нийтийн соёл
kulturní dědictví соёлын өв, дурсгал
kulturní instituce соёлын байгууллагууд

láska хайр
latinka латин үсэг, шрифт
legenda домог
legie легион, хуучны цэргийн анги нэгдэл
len маалинги
letopis түүхийн он дараалсан бичлэг
letopočet он цагийн тоолол
liberalismus либерализм (хувь хүний эрх чөлөөг үндэс болгосон гүн ухаан, эдийн засаг, улс төрийн үзэл, онол)
lidová slovesnost ардын аман зохиол
lidová tvořivost ардын урлаг
lidové shromáždění ардын хурал
lidové zvyky ардын зан заншил
linka důvěry итгэлцлэлийн утас (аливаа тусламж хүсч болох төлбөргүй утасны дугаар)
linka bezpečí аюулын дуудлагын утас (галын дуудлага, цагдаа, эмнэлгийн түргэн тусламж гэх мэт)
literatura уран зохиол
lod'stvo усан тээвэр, усан флот
lov ан, ан агнуур

M

madona мадонна
magie ид шид
majestát хүндлэл, дээдлэл, хааны зарлиг бичиг
majetek өмч хөрөнгө
movitý majetek хөдлөх хөрөнгө
nemovitý majetek үл хөдлөх хөрөнгө
malířství уран зургийн урлаг
manifest манифест, тунхаг бичиг
manufaktura үйлдвэр, жижиг үйлдвэр
manželství гэр бүл болох
markrabství маркграфын эзэмшил (гүн, вангийн эзэмшил гэдэг шиг)
markrabě маркграф (дундад зууны эхэн үеийн гүнтэй ойролцоо хэргэм)
masturbace гар хангалага

měd' зэс
menstruace сарын тэмдэг (эмэгтэй хүний)
město хот
horní město дээрх, уурхайн хот
královské město хааны хот (голдуу нийслэл)
poddanské město орон нутгийн гүн, вангийн эзэмшлийн хот
věnné město хааны шагнал, өмчлүүлэх хэлбэрээр олгогдсон хот
měšť'an хотын иргэн
městský stát хот-улс
mešita лалын сүм
minaret лалын сүмийн цамхаг
mince зоосон мөнгө
ministr сайд
mír энх тайван
misionář элч, элчин, зочин
mladočeši залуу чехүүд
mnišský řád сүм хийдийн бүлэг
mobilizace цэрэг татлага, нийтийн бэлэн байдал
moc хүч чадал, эрх мэдэл
moc duchovní оюуны хүч
moc soudní шүүхийн эрх мэдэл
moc světská бурханы хүч
moc výkonná гүйцэтгэх эрх мэдэл
moc zákonodárná хуулийн эрх мэдэл
mohyla булш, бунхан
monarchie хаант засаглал
monarchie konstituční үндсэн хуульт хаант засаглал
monopol монопол, дангаар ноёрхох
mor тахал
morová epidemie тахалын халдвар
motivace итгэл үнэмшил, шургуу чанар
mozaika шигтгээ урлаг
mravnost ёс зүй
mše, bohoslužba бурханд залбирах, бурханы үйлд зүтгэх

mumifikace занданшуулах
mumie муми, занданшуулсан
 шарил

muslim лалын шашинтан

muzeum музей

mýtus домог, дууль

mzda цалин

N

nabídka a poptávka эрэлт ба
 нийлүүлэлт

náboženství шашин шүтлэг

náboženská sekta шашны
 бүлэглэл

náboženská svoboda шашин

шүтэх эрх чөлөө

náboženské vyznání шүтлэгийн

итгэл, үнэмшил

nacionalismus үндэсний үзэл

nacismus нацизм

náčelník удирдагч, толгойлогч

nadpřirozené síly давагдашгүй,
 тайлагдашгүй хүчин чадал

nadvláda давамгай хүч

náhrdelník хүзүүний зүүлт

nálada сэтгэл санаа

naleziště ашигт малтмалын орд,
 илрэл

náramek бугуйвч

národ ард түмэн, үндэстэн

národní obrození үндэсний
 сэргэн мандалт

Národní shromáždění

үндэсний чуулган

národnostní menšina

үндэстэний цөөнхи

nářečí аман хэллэг

naturálie байгалийн гаралтай,
 цэвэр бүтээгдэхүүн

naturální směna байгалийн
 солилцоо

návyková látka дасал болох бодис

negramotnost бичиг үсэггүй
 байдал

nemoci civilizační иргэншилийн
 өвчин

nemoci dědičné удмын өвчин

nemoci duševní сэтгэцийн өвчин

nemoci přenosné pohlavním

stykem бэлгийн замын

халдварт өвчин

nemoci tělesné биеийн өвчин
nesnášenlivost тэвчихийн аргагүй
 байдал

nezaměstnanost ажилгүйдэл

nezávislost бие даасан,

хамааралгүй байдал

nezletilá osoba насанд хүрээгүй
 хүн

norma норм, хэмжээ, стандарт

mravní norma ёс зүйн хэм

právní norma эрх зүйн хэм

společenská norma нийгмийн
 ёсны хэв хэмжээ

notář нотариатч

novorozenec шинэ төрсөн хүүхэд

novověk шинэ үе, шинэ эрин

raný novověk шинэ эриний

эхэн үе

občan иргэн

občanství иргэншил

občina хүмүүсийн нэгдэл,
 нийгэмлэг

obec суурин газар, тосгон

obecní samospráva нийтийн

өөрөө удирдах ёсон

obecní zastupitelstvo засаг

захиргааны төлөөлөл, орон

нутгийн удирдлагын

төлөөлөл

obět' хохирогч

obchod худалдаа, бизнес

obchodník худалдаачин,

бизнесмен

obilnářství буудайн тариалалт

objevné plavby нээлт хийгдсэн
 аяллууд

obrazoborectví иконтой

тэмцэгчид (эртний Византийн

ҮШ-IX зууны шашны

хөдөлгөөн)

obřad ёслол, ёслолын ажиллагаа

odboj эсэргүүцлийн хөдөлгөөн

odborová organizace

үйлдвэрчиний эвлэлийн

байгууллага

odpovědnost хариуцлага

odpustky өршөөл

O

odsun (Němců) шилжүүлэн сууришуулах, нутаг заах (Германчуудыг)
ofenziva давшилт
ochrana životního prostředí хүрээлэн буй орчиныг хамгаалах
okres дүүрэг, район
okupace булаан эзлэлт
okupační správa эзлэгдсэн газар нутгийн удирдлах газар
okupační armáda булаан эзлэгч арми
oltář бурханд тахил өргөх газар
olympijské hry олимпийн тоглолт
opera дуурь
opevnění бэхлэлт, бэхлэлтийн байгууламж
opozice сөрөг хүчин
oppidum оппидум (эртний кельтийн бэхлэлтийн байгууламж, эртний ромын бэхлэлтийн түр байгууламж)
orba газар хагалах (анжисаар)
oradlo үр суулгах
Organizace spojených národů Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага (НҮБ)
osídlení хүн амын суурьшил
osobnost хувь хүн
osvědčení гэгээрэл
otroctví боолчлол
otrok боол
otůžování хатаах (ган)

P

pakt гэрээ, хэлэлцээр
palác ордон
památká хөшөө, дурсгал
kulturní památka соёлын хөшөө дурсгал
umělecká památka урлагийн хөшөө дурсгал
panstvo (vysoká šlechta) удам дамжсан мяндагтан
papež ромын хамба лам (католик шашны тэргүүн)
papyrus папирус (гар аргаар хийсэн цаас)
parlament парламент

parlamentarismus парламентийн засаглал
parní stroj уурын хөдөлгүүр
parolod' уурын хөдөлгүүрт усан онгоц
partyzán партизан
paruka хиймэл үс, гэзэг
pastevectví мал аж ахуй
patent патент
robotní patent эзний газрыг түрээслэн ажиллах
toleranční patent олонхийг хүлээн зөвшөөрч дагах
patriarcha ахмадын (эцгийн) удирдах ёсон
patricij удирдах ахмад (гэрийн эзэн) хүн
patron дарга, эзэн
pec пийшэн
peklo там
peníze мөнгө
pergamén арьс, ширин дээрх бичиг
perspektiva боломж, ирээдүй
pěstní klín энгийн шаантаг
pěstounská péče асран хамгаалах
petice өргөх бичиг
písař бичээч, хуулбарлан бичигч
písemné prameny бичгэн эх сурвалж
písemnictví утга зохиол
písmo бичиг, бичиг үсэг
písmo hláskové авиан бичиг
písmo klínové эртний бичиг
písmo obrázkové (hieroglyfy) дүрс бичиг (иероглаф)
písmo znakové тэмдэгэн бичиг
plantáž тариалангийн талбай
plastika уран баримал, пластик
plebej плебс (эртний ромын зарим давхаргын хүмүүс)
plodnost газрын үр шим, ургамал ургах чадвар
pluh анжис
pluralita плюрализм (янз бүрийн хүмүүс, үзэл бодол, орчинг хамтран оршихыг хүлээн зөвшөөрөх үзэл)
poddanství албатын харъяалал
poddaný албат (хэн нэгний)

pogrom погром (нэг хэсэг хүмүүс нөгөө хэсгийн эсрэг хавчин гадуурхах, хүч хэрэглэх үйлдэл)

pohan өөр шашинтан

pohlaví хүйс

pohlavní orgány бэлэг эрхтэн

pohlavní styk хурьцал

pohřeb оршуулга

pohřební zvyklosti (ritus) оршуулгын ёс

pojištění даатгал

policie цагдаагийн газар

politika улс төр

politika vnitřní дотоод улс төр

politika zahraniční гадаад бодлого

politická strana улс төрийн нам

politický program улс төрийн програм

politický systém улс төрийн систем

poradna pedagogicko-psychologická сурган хүмүүжүүлэх болон сэтгэл зүйн зөвлөлгөө өгөх газар

poradna předmanželská a manželská залуучууд, гэр бүл бологсдод зөвлөлгөө өгөх газар

pornografie порнограф

portál портал

poslanec их хурлын гишүүн, парламентийн гишүүн

posmrtný život хойт нас

potřeby хэрэгцээ

potřeby duševní оюуны хэрэгцээ

potřeby fyzické биеийн хэрэгцээ

poutě na hory ариун газарт очиж мөргөл үйлдэх

pověst өгүүллэг, тууж, домог

povstání бослого

práce ажил

pracovní doba ажлын цаг, ажиллах хуваарь

pracovní kázeň хөдөлмөрийн сахилга бат

pracovní nástroj ажлын багаж

pracovní poměr хөдөлмөрийн харьцаа

pracovní přetíženi ажлын нэмүү ачаалал

pracovní smlouva хөдөлмөрийн гэрээ

práva эрх

lidská práva хүний эрх

městská práva захиргааны эрх

občanská práva иргэний эрх

pravěk эртний үе

právo хууль эрх

právo občanské иргэний эрх зүй

právo pracovní хөдөлмөрийн эрх зүй

právo rodinné гэр бүлийн эрх зүй

právo trestní эрүүгийн эрх зүй

právní předpis эрх зүйн баримт бичиг

právní řád хууль эрх зүй, хуулийн зохицуулалт

právní úkon хуулийн арга хэмжээ, хуулийн хамралт

pravoslaví үнэн алдартны шашин

premiér ерөнхий сайд, засгийн газрын тэргүүн

prevence урьдчилан сэргийлэх

prezident ерөнхийлөгч

principát удирдах хэлбэр (эртний Ромд МЭӨ 30-300 оны үед)

privilegium онцгой эрх, тусгай эрх

profese мэргэжил

prokuratura прокурорын газар

promiskuita бэлгийн замбараагүй харьцаа

prosperita ашигтай, орлоготой байх

prostituce биеэ үнэлэлт

protektorát дагаар улс

provincie муж, район

prožitek туршлага

přátelství найрамдал

předek өвөг дээдэс

přelidnění хүн амын хэт төвлөрөл

přestupek гэмт хэрэг, хууль зөрчилт

převrat төрийн эргэлт, хувьсгал

komunistický převrat коммунист хувьсгал

státní převrat төрийн эргэлт

přídělové zásobování хангамжийг
хязгаарлах, хангамжийн норм
тогтоох

příjímání (při mši) үйлт нэр

příjmy цалин, орлого

příměří энхийн гэрээ

psychika сэтгэц

psychologie сэтгэл зүй

puč төрийн эргэлт хийхийг завдагч

purkmistr хотын дарга

pyramida пирамид, цац

R

radnice хотын захиргаа

rasa арьс өнгө

rasismus арьс өнгөөр ялгаварлан
гадуурхах үзэл

ražba mincí зоосон мөнгө хийх

reforma шинэчлэл, өөрчлөлт

pozemková reforma газрын

шинэчлэл

sociální reforma нийгмийн

шинэчлэл

měnová reforma мөнгөний

шинэчлэл

reformace реформац (ХҮИ-ХҮИ

зуунд Европт каталог шашинд

Библийн дагуу зарим үзэл

бодлын өөрчлөлт оруулах

гэсэн хөдөлгөөн)

region дүүрэг, район

reklama сурталчилгаа

rekreace амралт, алжаал тайлах

relaxace бие, оюуны алжаал

тайлах амралт

relief газар орны төрх

renesance сэргэн мандалтын үе

(европт ХIҮ-ХҮI зууны үед)

republika бүгд найрамдах улс

revoluce хувьсгал

bolševická revoluce

большевикийн (октябрийн)

хувьсгал

buržoazně demokratická

revoluce

хөрөнгөтний ардчилсан

хувьсгал

průmyslová revoluce аж

үйлдвэрийн хувьсгал

„sametová“ **revoluce** “самет“

(“хамба хилэн” хувьсгал.

“зөөлөн” гэсэн утгаар

хэрэглэгдэж байгаа. 1989

оны 11-12 сар Чехословакт

коммунист дэглэмийг цус

урсгалгүйгээр тайван

замаар халсан хувьсгал)-

ийн хувьсгал

režim горим, хуваарь, засаглалын
хэлбэр

režim dne өдрийн хуваарь

lidovědemokratický režim

ардын ардчилсан засаглал

komunistický režim

коммунист засаглал

totalitní režim дарангуй

засаглал

robota хүчээр хөдөлмөрлүүлэх

rod овог (цус нэгт хүмүүсийн
бүлэг)

rodák нутаг нэгтэн

rodičovství эцэг, эхчүүд

plánované rodičovství гэр бүл

төлөвлөлт

rodina гэр бүл

neúplná rodina бүтэн бус гэр

бүл

rokoko рококо (урлаг, уран

барилгын чиглэл)

rolník тариачин, газар тариалан

эрхлэгч

románský sloh роман хэв

romantismus романтизм (урлагийн

чиглэл)

rotunda ротонда (архитектурын

хэв, дээрээ бөөрөнхий оройтой

сүмийн голдуу барилга)

rovnoprávnost тэгш эрх

rozpočet төсөв

obecní rozpočet орон нутгийн

төсөв

osobní rozpočet хувийн төсөв

rodinný rozpočet гэр бүлийн

төсөв

státní rozpočet улсын төсөв

rozvod гэр бүл салалт

rybolov загасчлал

rychtář тосгоны удирдлага,

ахлагч

rytíř рыцарь

rytířský řád рыцарийн одон

rytířský turnaj рыцарийн
тэмцээн

Ř

řečnictví илтгэх урлаг
řemeslná výroba гар хийцийн
эдлэл, гар эдлэлийн үйлдвэр
řemeslník гар урлал бүтээгч,
жижиг аж ахуйтан
říše эзэнт гүрэн
byzantská říše Византийн эзэнт
улс
franká říše Франкийн эзэнт
улс
římská říše Ромын эзэнт гүрэн
Sámovala říše Само улс
velkomoravská říše Их
моравийн эзэнт улс

S

sabotáž хорлон сүйтгэх,
эсэргүүцэх
samoděržaví хязгааргүй эрхт
засаглал
samospráva өөртөө засах, өөрөө
удирдах, бие даах
obecní samospráva орон
нутгийн өөрөө удирдлага
třídní samospráva ангийн
өөрийн удирдлага
sankce хориг, хориг арга хэмжээ
satelitní stát дагаар улс
sběr (rostlinné potrawy) цуглуулга
(ногоотой хоол)
sebekontrola өөрийн хяналт,
өөрийгөө хянах
sebezpoznaní өөрийгөө таньж мэдэх
sebevědomí бие даасан, өөртөө
итгэлтэй
sebevýchova өөрийгөө
хүмүүжүүлэх
secese орчин үеийн
senát сенат
sexualita сексийн төрх
sexuální deviace бэлгийн
буруу хүмүүжил
sexuální chování бэлгийн
хүмүүжил
sexuální orientace сексийн чиг,
ойлголт
sexuální zneužívání бэлгийн
дарамт

sexuolog сексологч
schopnost чадвар
sjednocení нийлэх, бүлэг болох
Slované Слованчууд
smlouva гэрээ, контракт
mírová smlouva энхийн гэрээ
Severoatlantická smlouva
(NATO) Хойт Атлантын Гэрээ
(НАТО)
Varšavská smlouva Варшавын
гэрээ
socialismus социализм
socialistický realismus социалист
реализм
sociální dávky нийгмийн
халамжын тэтгэмж
sociální péče нийгмийн халамж
sociální role нийгмийн үүрэг
sociální skupina нийгмийн
давхарга
sochařství уран баримал,
баримлын урлаг
solidarita эв нэгдэл
soud шүүх
soudní proces шүүхийн
ажиллагаа
soukromý sektor хувийн сектор
specializace řemesel хөдөлмөрийн
хуваарилалт
společnost нийгэмлэг, компани
konzumní společnost
хэрэглэгчдийн нийгэмлэг
občanská společnost иргэний
нийгэмлэг
spolupráce хамтын ажиллагаа
správní celek засаг захиргааны
нэгж
stalinismus сталинч үзэл
stanné právo онц байдал
staročeši эртний чехүүд
starověk эрт үе, эртний зуун
stát улс, төр
státní hymna төрийн дуулал
státní suverenita улсын бие
даасан байдал
státní svátek үндэсний баяр
státní symbol үндэсний бэлэг
тэмдэг
státní vlajka төрийн далбаа
státní znak төрийн сүлд

státní zřízení төрийн
байгуулалт, бүтэц
stávka ажил хаялт
stavovská společnost нийгмийн
давхрага
stěhování národů үндэстнүүдийн
нүүдэл, шилжилт
století зуун
stres мэдрэлийн ядаргаа
středověk дундад зуун
střelný prach дарь
stříbro мөнгө (металл -Ag)
střídavý systém hospodaření
аж ахуйн холимог систем
sukno хувцас
sultán султан
svébytnost бие даасан байдал
svědomí нэр төр
světový názor ертөнцийг үзэх үзэл
svoboda эрх чөлөө
synagoga жүүдийн сүм

Š

šaman бөө
šikanování дээрэлхэх, шоглох
škola сургууль
střední škola дунд сургууль
(мэргэжлийн)
vysoká škola их, дээд сургууль
základní škola дунд сургууль
(ерөнхий боловсролын)
zvláštní škola тусгай сургууль
školní řád сургуулийн дүрэм
školní třída анги
šlechta үе дамжсан тайж,
мяндагтан
šperk үнэд эдлэл

T

tábor лагерь, түр хотхон
koncentrační tábor бөөнөөр
хорих лагерь
vojenský tábor цэргийн хуаран
tábor lidu нийтийн цуглаан
talent авъяас
těhotenství жирэмслэлт
technika техник
temperament темперамент, зан
аашийн хэлбэр
teror алан хядах үйл ажиллагаа
tkalcovství нэхмэлийн үйлдвэрлэл
tlupa бүлэглэл

tovaryš туслах ажилтан
toxikomanie хорт бодис (хар
тамхи)-ны дон
tradice зан үйл
tragédie золгүй явдал
trestní odpovědnost эрүүгийн
хариуцлага
trestný čin эрүүгийн хэрэг
trh зах зээл
triumvirát гурвалсан нэгдэл (3-
улс, 3-улс төрч, 3-жанжин гэх
мэт)
trojpolní systém hospodaření газар
тариалангийн 3-талбайт систем
(талбайд 2 жил дараалан жил
бүр өөр ургамал тариад 3 дахь
жилд нь өнжөөх систем)
tržní ekonomika зах зээлийн
эдийн засаг
tvrz цоож

učení онол, сургаал
učitel багш
ultimátum тулган шаардах бичиг
umělé přerušení těhotenství
жирэмслэлтийг эмнэлгийн
аргаар зогсоох
umělecké řemeslo урлагийн аж
ахуй (уран зураг, баримал гэх
мэт)
umění урлаг
únava ядралт
unie холбоо
uniforma албаны хувцас (цэргийн,
цагдаагийн гэх мэт)
univerzita их сургууль
úřad práce хөдөлмөрийн товчоо
úředník төрийн албан хаагч
úspory хадгаламж
ústava үндсэн хууль

U

válka дайн
blesková válka цахилгаан дайн
druhá světová válka дэлхийн
II дайн
občanská válka иргэний дайн
první světová válka дэлхийн I
дайн
stoletá válka зуун жилийн
дайн

V

studená válka хүйтэн дайн
trícetiletá válka гучин жилийн дайн
zákopová válka хориглох байлдаан
válečný zločinec дайны гэмт хэрэгтэн
Vánoce Зул сарын баяр
věda шинжлэх ухаан
Velikonoce Улаан өндөгний баяр
velmoc их гүрэн
velmož вельмож (дээр үеийн төрийн албан хаагч)
versailleský mírový systém Версалийн энхийн гэрээ
vesnice тосгон
vitaminy витамин, амин дэм
vklady хадгаламж
vláda засгийн газар
prozatímní vláda түр засгийн газар
vláknina ургамлын олс
vlast эх орон
vlastenectví эх оронч үзэл
vlastnictví өмч эзэмшил
soukromé vlastnictví хувийн өмчлөл
veřejné vlastnictví нийтийн өмчлөл
vlastnost шинж чанар
vlna долгион
vlohy авъяас, чадвар
vojenská družina цэргийн бүлэглэл
vojenská jednotka цэргийн анги, нэгтгэл
vojevůdce цэргийн жанжин
volba povolání мэргэжил сонголт
volby сонгууль
komunální volby орон нутгийн сонгууль
parlamentní volby парламент (их хурал)-ийн сонгууль
volný čas чөлөөт цаг
vrchnost дарга, дээд тушаалтан
vrstevník үе тэнгийн хүн
vrstevnická skupina үе тэнгийнхэн
vůle сэтгэлийн тэнхээ
výdaje зарлага, зардал

výchova хүмүүжил
výstava үзэсгэлэн
vzdělanost боловсролын байдал
vztahy харьцаа, харилцаа
mezilidské vztahy хүмүүс хоорондын харьцаа
mezinárodní vztahy олон улсын харилцаа
partnerské vztahy хамтрагчдын харилцаа
společenské vztahy нийгмийн харилцаа
zájmová činnost чиглэлийн үйл ажиллагаа
zákon хууль
zákoník хуулийн эмхтгэл, заалт
zámek цайз, ордон
zaměstnaní ажил, ажил олголт
zamilovanost хайрлах, хайрлуулах
zámoří далайн чанад
zastupitelské orgány төлөөллийн байгууллагууд
závislá země хараат улс
závislost хамааралтай, колони
zbraň зэвсэг
zdravá výživa эрүүл хүнс
zdraví эрүүл мэнд
duševní zdraví сэтгэл зүйн эрүүл мэнд
tělesné zdraví биеийн эрүүл мэнд
zdravotní znevýhodnění (handicap) тахир дутуу
země třetího světa гуравдагч ертөнцийн орнууд (хөгжиж буй орнууд)
zemědělství газар тариалан
zemský sněm орон нутгийн иргэдийн төлөөлөл (орон нутгийн сонгуулийн засаглал)
zlato алт
znanost мэдлэг
znásilnění хүчиндэх
zralost насанд хүрэх, бие гүйцэх
citová zralost мэдрэмж, ёс зүйн хувьд насанд хүрэх
duševní zralost сэтгэл зүйн хувьд насанд хүрэх

Z

sociální zralost нийгмийн
харилцааны хувьд насанд
хүрэх
tělesná zralost бие бялдарын
хувьд насанд хүрэх

železnice төмөр зам
železo төмөр

životní cíl амьдралын зорилго
životní partner амьдралын хань
životní prostředí амьдрах орчин
životní styl амьдралын хэв маяг
životní úroveň амьдралын түвшин
životospráva горим
žurnalistika сэтгүүл зүй